

ΕΠΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ
(1943-1946)

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ
ΣΤΟ ΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΕΓ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΤΡΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΜΑΡΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2016

ΕΠΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΕΠΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ
(1943-1946)

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ
ΣΤΟ ΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΕΤ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΤΡΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΜΑΡΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Πρόεδρος ΛΟΥΚΑ Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ, *Αντιπρόεδρος* ΕΛΙΣΑΒΕΤ
Α. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ, *Γενικός Γραμματέας* ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΚΥΡΤΑΤΑΣ,
Ταμίας ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΣ, *Μέλη* ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ,
ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ, ΑΛΕΞΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ, ΑΝΤΩΝΗΣ ΡΕΓΚΑΚΟΣ

Διευθυντής του Ίδρυματος ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΑΦΑΛΗΣ
Υπεύθυνη έκδόσεων ΑΝΤΙΓΩΝΗ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΛΟΥ

Ραφαού (11.3.1943)	9
Πρόσκληση (Μάρης 1943)	10
Άγάπη, δὲν ἐφάνηκες — (6.6.1943)	12
Τὸ ντόμα τοῦ πολέμου ἐφορέσαμε (2 Δεκέμβρη 1944)	13
Τραγούδι ἡρωικὸ γιὰ τοὺς Ἰντονήσιους (Νοέμβρη 1945)	15
Ἀντικατασκοπεῖα Λιμένος (15-16 Ἰουλίου 1945)	17
Στιγμὴ (17 Γενάρη καὶ 5 Μάρτη 1946)	24
ΕΠΙΜΕΤΡΟ τοῦ Γιώργου Κουμαρίδη	25

ISBN 978-960-250-662-2

© Μορφωτικὸ Ἰδρυμα Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, Ἀθήνα 2016

ΠΑΡΑΟΥ

Στὸ νησί τῆς Παπαέτε, στὴν θερμὴ Πολυνησία,
πὰ στὰ γυάλινα ἀκρογιάλια, σέρνεται ἡ Παραοῦ.
Καὶ τοῦ ὀρίζοντα τὰ βάθια μὲ κρυφὴ ἀνησυχία
προσπαθεῖ νὰ ξεδιπλώσει — μὰ γυρνάει τὸ βλέμμα ἄλλοῦ.

Τὴν καλοῦν οἱ ἀναμνήσεις, π' ἀναβλύζουν σιωπηλὲς
ἀπ' τῆς σκέψης τὸ πυθάρι, καὶ βυθίζεται σ' αὐτές.

Πάει καιρὸς ποὺ εἶχε ἀράξει μιὰ ἐγγλέζικια φρεγάτα
μπρὸς στ' ἀράθυμὰ ἀκρογιάλια, πλάι στὶς κοκοφοινικιές.
Καὶ ἡ Παραοῦ κοπέλα ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὴ στράτα
καὶ στ' ἀντίκρισμα ἑνὸς ἄσπρου, τοῦ ἴριξε θερμὲς ματιές.

Μιὰ παράφορη ἀγάπη ἄρχισε νὰ δένει αὐτούς,
στὰ βουνα τοῦ Μπόρα-Μπόρα, κάτω κεῖ στοὺς τροπικούς.

Μὰ τὸ «Ράντερ» κάποιον δεῖλι, ἀπροσδόκητα μὲ βιάση
ἀπ' τὴ γῆ τῆς Παπαέτε σάλπαρε γιὰ τὸ Περού.
Καὶ ξεσῆκωσε μαζί του τὸν λευκὸ ποὺ εἶχε χάσει
— ποὺ γιὰ πάντα του εἶχε χάσει τὴν πανώρια Παραοῦ.

Σ' ὅλη ἐκεῖ τὴν πλάση γύρω, τίποτ' ἄλλο δὲν ἀκοῦς·
τὸ σκοπὸ τοῦ οὔπα-οὔπα, ποὺ θρηνεῖ γιὰ τοὺς λευκοὺς.

Στὸ νησί τῆς Παπαέτε, στὴ θερμὴ Πολυνησία,
ἀπὸ τὸν τρανὸ καημὸ τῆς σιγολιώνει ἡ Παραοῦ.
Καὶ στ' ὀρίζοντα τὰ βάθια ἀγναντεύει μ' ἀγωνία
μήπως ξεπροβάλει ἡ πλώρη τ' ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ.

11.3.1943

Ἐνυπόγραφο: Κλεῖτος Σ. Κύρου

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Διάβασέ μου ένα ποίημα,
πές μου κάποιο τραγούδι,
ἔτσι ἀπλό, μελωδικό,
ν' ἀπαλύνει τὶς ἔγνοιες
καὶ τὶς πίκρες νὰ διώξει.

Ὅχι μεγάλο ποιητὴ,
οὔτε ὑπέροχο βάρδο,
ποὺ τὰ μακρινά τους
τὰ βήματα ἀκόμ' ἀντηχοῦν
στοῦ καιροῦ τοὺς διαδρόμους.

Δυνατὲς ἔχουν σκέψεις
—μουσικὴ πολεμικὴ—
κι ὑπαβάλλουνε κόπους
στὴ ζωὴ καὶ προσπάθειες.
Μὰ ποθῶ μιὰ γαλήνη!

Ποιητὴ ταπεινὸ θέλω γώ!
Νὰ ξεχύνει ἡ καρδιά του
σὰν σταγόνες τραγούδια
ἀπὸ σύννεφα γκρίζα,
ἢ σὰν δάκρυα ἀπὸ μάτια.

Διάβασέ μου τὸ ποίημα
ποὺ σοῦ εἶν' ἀρεστό,
καὶ στὴ ρίμα, ἔτσι, δῶσε
τοῦ ποιητῆ, τῆς φωνῆς σου
τὴν γλυκιὰν ὁμορφάδα.

Κι ἡ βραδιά μουσικὴ
θὰ γιομίζει, κι οἱ ἔγνοιες

τῆς μέρας σὰν τοὺς Ἄραβες
θὰ διπλώσουν τὶς τέντες:
θὰ γλιστρήσουν καὶ σιγὰ θὰ χαθοῦν.

Μάης 1943

Ἐνυπόγραφο: Κλ. Κύρου. Δημοσιεύτηκε μετὸ ψευδώνυμο Ἀλέκος Φωκάς στὸ
περ. *Φοιτητῆς* 4 (Ἰούνιος 1945).

Ἀγάπη, δὲν ἐφάνηκες —
στὴν προσδοκία τὴν τόση μου
λύση καμιά δὲν ἔδωκες.
Μὲ ἀπόφαση θλιμμένος πῆρα
τοῦ γυρισμοῦ τὸν δρόμο...
Μὰ ἦταν περίσσια ξέχειλη
τόσο πολὺ ἡ ψυχὴ μου
ἀπὸ ἔρωτα γιὰ σέ...
Τόσο ἔντονα ἐζήταγε
μι' ἄλλη ψυχὴ νὰ βρεῖ
νὰ ξαποστάσει,
Ποῦ —ἀγάπη μου, συχώρα με—
στ' ἀντίκρισμα ἑνὸς πρόσωπου
παλιοῦ, λησμονημένου,
ξεχύθηκε καὶ ξέσπασε
καὶ πάει νὰ πλημμυρίσει.

Μὰ σύντομα μετάνιωσε...

6.6.1943

Ἀνυπόγραφο

Τὸ ντύμα τοῦ πολέμου ἐφορέσαμε
Καὶ προχωροῦσαμε
Προσεχτικοί, ἀμίλητοι καὶ σκυθρωποί.
Πυργώσαμε τὸ ἀνάστημά μας
Καὶ γίναμε ἀπρόσιτοι.

Περνάγαν κυκλικὰ οἱ μῆνες
—Τροχιά ἐφιαλτικὴ—
Καὶ γύρω μας κλωθογυροῦσαν πάντα
Ἐφαίνοντας τ' ἀλύγιστο μαρτύριο
Ὁ θάνατος, ὁ πόλεμος
Κ' ἓνα παντοτινὸ προμῆνυμα μιᾶς λεφτεριάς
Π' ἀργοῦσε νὰ χαράξει.

Χτὲς βράδῳ ὅμως ἀσωτέψαμε!
Γυμνώσαμε τοὺς ὀπλισμένους ἑαυτοὺς μας
Καὶ ξεσκληραίναμε τὶς νεανικὲς ψυχές μας.

Χτὲς εἶπαμε τοὺς πόνους μας
Τοὺς πόθους, τὶς χαρές μας,
Καὶ μιὰ λεπτὴ, γλυκιὰ μᾶς ἄγγιζε μελαγχολία.
Ἄγουροι κάποτες ἤμασταν ἔφηβοι
Καὶ χαράζαμε πάνω στὴν ἀμμουδιά
Ὅνειρ' ἀσύλληπτα κι αὐταπάτες.
Κάποτε δονοῦνταν μέσα μας τρομαχτικὰ
Ἡ χορδὴ τῆς ἀγάπης,
Κι ἄλλες φορὲς ρεμβάζαμε στὴν ἀμφιλύκη
Ἡ ρίχναμε στὸ αἷμα μας ἀρώματα γαζίας.

Καὶ πνίγαμε τὶς σκέψεις στὸ πιτό,
Ἄλλ' ἔγι' αὐτοὺς ποὺ φύγαν ἀπ' ἀνάμεσό μας!
(Τί διαφορὰ μὲ τοὺς συντρόφους τοὺς ἄλλους

Π' ανέκφραστοι κι αδιάφοροι μιλοῦνε για τὸ θάνατο!)
 Στίχους παλιούς, ἀγαπημένους θυμηθῆκαμε
 Καὶ ξεχειλίσαμε ἀπὸ τὰ τραγούδια κείνα
 Ποῦ μᾶς μῆν᾽ ἔπαινε τὴν ἀλλή, τὴν παγκόσμια λεφτεριά.
 Κι ἄλλα πολλά, κι ἄλλα πολλά...

Χτὲς βράδῳ ἄσωτέψαμε
 Καὶ σκύψαμε στοὺς ἀπύθμενους ἑαυτοὺς μας.
 Χτὲς βράδῳ ἄσωτέψαμε
 Καὶ νιώσαμε πάλι ἔντονα τὴν ποίηση τῆς ζωῆς.

2 Δεκέμβρη 1944

¹Ανυπόγραφο. Ἦ δίορθογγος ἀν γραμμὲνῃ ἀφ (ἄφτους, ἑαφτους, ἀφταπάτες).
 Πβ. «Τραγούδι ἥρωικό για τοὺς Ἴντονήσιους», σ. 16 σημ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΗΡΩΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΝΤΟΝΗΣΙΟΥΣ

Ἐκεῖ ποῦ τὰ κύματα αἰχμαλωτίζουν τὸν ἥλιο
 Μιὰ θέληση ξένη βλάστησέ πρόωρα τὴν ὄργη
 Κ' ἢ κάθε μπούκα ὁσμίζεται τὸν ἄνεμο
 Τὸ κάθε τοξάρι ἀναγαλλιάζει στὸ δηλητήριο ποῦ θὰ ρίξει
 Ἢ κάθε φλόγα χοροπηδάει με ὀδύνη
 Ἢ κάθε κόμπρα ξαγρυπνάει πλάι στὸ σουράβλι ποῦ στέκει
 βουβὸ
 Στοὺς δρόμους τῆς Μπατάβιας πλατάγιασαν πρωτόφαντες φωνές
 Οἱ ἴδιες ποῦ ἀντήχησαν κάποιο Δεκέμβρη στὴν Ἀθήνα
 Καὶ δολοφόνησαν τὰ πρῶτα πλήθη
 Οἱ στυγερὲς πανάρχαιες δυναστεῖες.

Ποιὸς τὸ φαντάζονταν ποτέ;
 Ποιὸς θάρρεψε πῶς οἱ λαοὶ ξεφτίζουν τὸ φθινόπωρο;
 Σιμῶστε συντρόφοι ἀπὸ τ' ἀλαργινὰ νησιά
 Νὰ δοῦμε τὰ πρόθυμα χέρια σας ποῦ ἀρνηθῆκαν τὴ βία
 Νὰ δοῦμε τὸ θάνατο ποῦ αἰωρεῖται ἀδιάκοπα
 Στὰ κλαριά τῶν πανύψηλων δέντρων σας
 Τὰ καμένα γεννήματα
 Τ' ἀκρωτηριασμένα χωριά
 Καὶ τίς φυτεῖες τοῦ ρυζιοῦ ποῦ τίς βρέχατε με τὴν ὑπόταγὴ σας
 Τώρα σᾶς νιώθουμε
 Εἴμαστε ζυμωμένοι ἀπ' τὸ ἴδιο ζυμάρι
 Στὰ στενὰ τῆς Σουραμπάγια τρέχει καὶ δικό μας αἷμα
 Εἴστε τ' ἀδέρφια μας ποῦ πολεμήσανε στὸ Πάικο
 Εἴστε αὐτοὶ ποῦ σωριάζονταν στὰ σκοπευτήρια
 Τώρα πιά τὰ ξέρουμε ὅλα
 Παίζετε τὸ πολύβοο κομπολόι τῶν ἀγώνων σας
 Καὶ στολίζετε ἀτέλειωτα τίς μέρες σας
 Μὲ φύλλα μπαμποῦ
 Καὶ προσεχτικὰ κεντᾶτε τίς νύχτες σας
 Μὲ φωτιὲς ἀντάρτικες

Κ' ἕνας λαὸς βροντολαλεῖ τὸ γόνιμο πάθος του
«Στ' ἄρματα, στ' ἄρματα...»

Συντρόφοι

Ἐσᾶς ποῦ σᾶς σκεπάζει μιὰ κίτρινη ἐπιδερμίδα
Τὸ ἔφερε ὁ θρύλος χτῆς
Πὼς πάλι ἀνάμεσὸ σας βρίσκεται ὁ Ντίπο Νεγκόρο
Κι ὀρμήνεψε πὼς τ' ἄρματα δὲν πρέπει νὰ δοθοῦνε.

Νοέμβρης 1945

Ἐνυπόγραφο, μὲ τὸ ψευδώνυμο Ἀλέκος Φωκιάς. Τὸ ποίημα εἶναι γραμμένο μονοτονικὰ καὶ μὲ ἀπλοποιημένη ὀρθογραφία: κατάργηση διπλῶν συμφώνων (π.χ. φύλο, γενήματα), εφ' ἀντί γιὰ εϋ (π.χ. σκοπεφτήριον) κτλ. Πβ. *Τὸ ντόμα τοῦ πολέμου ἐφορέσαμε*, σ. 14 σημ., καὶ «Στιγμὴ», σ. 24 σημ. Γράφτηκε μετὰ τὴν ἀνακήρυξη τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἰνδονησίας (17 Ἰουλίου 1945) καὶ τῆς μάχης στὸ λιμάνι τῆς Ἰάβας Σουραμπάγια (10 Νοεμβρίου 1945), ἀφοῦ δηλαδὴ εἶχε ξεκινήσει ὁ ἀγὼνας γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἰνδονησίας, ὁ ὁποῖος θὰ διαρκοῦσε ἴσαμε τὸ 1949. Πβ. καὶ «Στιγμὴ», σ. 24. Μπατάβια, πρωτεύουσα τῶν Ὀλλανδικῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, σημερινὴ Τζακάρτα. Ὁ Ντιπονεγκόρο ἦταν πρίγκιπας τῆς Ἰάβας ποὺ πολέμησε κατὰ τῆς ὀλλανδικῆς ἀποικιοκρατίας τὸν 19ο αἰῶνα.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΚΟΠΕΙΑ ΛΙΜΕΝΟΣ

Στὴν Κοντέσσα
τῆς μελαγχολικῆς μας νιότης

Ἐλεγες «Θὰ φύγω στὴν Ἀθήνα»
Ἐλεγες πὼς σὲ κρατεῖ θλίψη μεγάλη
Γιὰ τὰ σπασμένα ἰδανικά
Ποῦ ὀρθώνονται τριγύρω σου σὰν φράχτης
Κι ἐμεῖς θωροῦσαμε τ' ἀστέρια
Σφουγγίζοντας τὴν ἀπαντοχὴ ποῦ γιγάντευε στὰ κούτελά μας

Α/Π «Κορινθία» Ἀθήνα-Σαλονίκη
Χαρούμενοι ταξιδιώτες καὶ ναῦτες στυγεροὶ
Συλλήψεις ὑποπτῶν χρηματιστῶν
Ἀμφίβολα ζευγάρια
Κι ἡ νοσταλγία ξεχειλίζει ἀπὸ τὰ φινιστρίνια

10

Ἀνάβαλες τὴν ὕστατη στιγμή τὴν ἀναχώρηση
Ἐνας ὁμογενῆς καπνέμπορας
—Ὅχι πολὺ ἐστὲ—
Θὰ σ' ἔπαιρνε μαζί του
Κι ἕνας ψηλὸς μὲ μιὰ κιθάρα ἑξαλλος
—Ἵψος τέλειο Κόντογλου βυζαντινὸ ἥρωας τοῦ Γκρέκο—
Σὲ πρόσμενε ἀνυπόμονα στὸ μπάρ Μανχάτταν

Ὅμως
Οἱ στιβαδῶροι δὲν φορτῶναν τὰ καπνὰ
Καὶ τὸ προλεταριάτο ἀπεργοῦσε στὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονία
Ὄντας ὁ Θρακιώτης συμπλήρωνε τὸ πρῶτο του σονέτο νέα λόξα
Κι ἐσύ
Κομψὴ καὶ μὲ συγκρατημένη ἀδιαφορία
Γροικοῦσες τὰ πλοῖα ποῦ σφύριζαν
Κι ἐμεῖς

20

Τὸ νιώθαμε καλά
Πῶς ἡ φυγή σου ἀδερφωνόταν
Μὲ μίαν ἀπροσδιόριστη χρονολογία

Στὴ Μόσχα ὁ σύντροφος Σαπόζνικοφ 30
Διάβαζε Μαγιακόφσκι δυνατὰ σὲ μιὰ παρτιζάνα πού σου ἴμοιαζε
Ἡ Ὀμλαντίνα μελαγχολοῦσε δίχως ἀνταποκριτὴ στὴ Σαλονίκη
Δίχως νὰ ἔχει οὔτε ἓνα κλισὲ τῆς ἥρωικῆς σου φυσιογνωμίας
Καὶ πιδὸ πέρα
Οἱ θερμοὶ κραδασμοὶ τῆς φωνῆς σου
Τυλίγαν ἀκόμα τὶς στέγες τῆς Καλαμαριᾶς
Κοντέσσα

Καὶ κάποτε μᾶς εἶπες
Πῶς θὰ ἴφευγες μιὰν ἀμφιλύκη μὲ τὴν «Κορινθία»
Ἐνα δαιμονισμένο τζιπ πέρασε πλάι μας 40
Μὲ φουστάνια ἀνεμισμένα
Μὲ ἀρώματα στὸ διάβα του
Καὶ μὲ τραγούδια «Εἶναι μακριὰ τὸ Τιπερέρι»
(Πίσω του ἄφησε καὶ μιὰ λεπτὴ μελαγχολία
Ποὺ κατακάθισε στὶς ψυχές μας)
Κατόπι μπήκαμε σ' ἓνα μιούζικ-χόλ
— Πασιονάρια νομίζω ἢ Πούντα Ἐρένα—
Δαγκώνοντας ἀμερικάνικες μαστίχες
Ὅπως στὸ Μισσούρι ἐκείνη ἡ νέγρα 50
Τότες περίπου ἦταν πού εἶπαμε τὶς ἱστορίες μας
Καθισμένοι στὴ βεράντα τῆς Ἀστόρια
Γιὰ τὴν ἀντάρτισσα Φλούτρα
Καὶ γιὰ τὴν Πίκολα Ἰβάνα
Ἴσως ν' ἀναλογιζόσουν
Πῶς οἱ τροπικοὶ θὰ δροσίστηκαν
Καὶ πῶς ὁ ἀνταρτοπόλεμος στὴν Μπούρμα
Θὰ ἴναι σκληρὸς κι ἀνελέητος
Σὰν τὰ πάθη μας

Ἐξω οἱ χίτες μὲ τὰ σμίτ καὶ τὰ στάγερ
Λαβῶναν τὴν λαοκρατία μας κάνοντας πόρνης ὄνειρα 60
Γιὰ Σόφια-Μόσχα
Μάλιστα μιλοῦσες καὶ ἀπρόσεχτα
Πῶς στὸ κέντρο Ἡλύσια σιμὰ στὰ μουράγια
Ἡ ὠραία ξαδέλφη
Σηκώθηκε νὰ τὸν πάρει
Γιὰ χορὸ νομίζω ἓναν ἄγγλο ταξίαρχο

Ὁ γιὸς ἑνὸς φαρμακοποιοῦ πού γύρισε ἐλασίτης
Μετροῦσε τὴ φυγή σου μὲ φλιτζανάκια πενισιλίνης
Καὶ μιὰ καλὴ φίλη μὲ ξενικὸ λιγάκι αἰθέριο ὄνομα 70
Φθείρονταν στὴ θύμησή μας
Καθισμένη κοντὰ στοὺς καταρράχτες μιᾶς γνωστῆς πολιτείας
Καὶ μουρμουρίζοντας τὸ ὁμόνυμο τραγούδι τοῦ ἀναρχικοῦ Νικήτα
Βενιέρη

Καὶ ἡ «Κορινθία» χάραζε τὸν δρόμο της
Ἀνάμεσα Καβάλα-Θάσο
Καὶ τὰ φουγάρα βρουχόντανε
Κράζοντας τ' ὄνομά σου Κοντέσσα τῆς ψυχῆς μας
Ἐσβησε ἡ δυναστεία τῆς ἀναμονῆς
Καὶ σαλπίσαμε δυνατὰ τὸν χαμό της
Τὰ πεῦνα ἀνατρίχιασαν 80
Κάτω στὴν Ἰβοζίμα πέσανε χιλιάδες Ἀμερικανοὶ
Καὶ πιότεροι στὴν Ὀκινάβα
Δόθηκαν οἱ στερνές παραγγελίες
Κι εἶπαμε γιὰ πολλοστὴ φορὰ
— Ἐτούτη τὴ φορὰ μὲ πιότερη συγκίνηση—
Καλὸ ταξίδι! Καλὸ ταξίδι! Καλὸ ταξίδι!

Καὶ ἡ Ἀσφάλεια ἔκανε ἔλεγχο στὸν κατάλογο τῶν ἐπιβατῶν
(Ἀλήθεια! Σὲ τριγυρίζαν καὶ χαφιέδες)

Καὶ σὲ τραυμάτισε ἀνεπανόρθωτα
Μὲ τὸ βάνασσο φέρσιμο
Ἡ Ἀντικατασκοπεία Λιμένος 90
—Εἶσαι Βουργάρα!
Ἐρευνες κουραστικὲς ἄστοχα λόγια:
—Δὲν ξέρεις νὰ πλένεις νὰ μαγειρεύεις
(Μονάχα ἐμεῖς τὸ ξέρουμε
Πῶς τὰ ἐξάισια σου χέρια, συντρόφισσα,
Δουλέψαν σὲ πολύγραφο
Πιάσαν περίστροφα
Καὶ κρύψαν Ἐγγλέζους ἀξιωματικούς)
Ἄμωρ σιωπή!
Ἡ Ἀντικατασκοπεία Λιμένος διαθέτει Πράκτορας! 100
Δὲν ὠφέλησε ἡ παρέμβαση τοῦ Κελευστή τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ
Μὰ οὔτε καὶ ἡ χλωμὴ ὀμορφιά σου
Τὰ ἀποκαλυπτικὰ ἔγγραφα κατασχέθηκαν
Καὶ μόνο ἡ βεβαίωση
Τοῦ Γραμματέα τῆς ΕΠΟΝ Μακεδονίας
Κολλημένη πάνω στὴν σάρκα σου κρυμμένη
Ρουφοῦσε τὸν χυμὸ τῆς λίγο περασμένης σου ἡλικίας
Εἴκοσι πέντε νομίζω χρονῶ
Ὁ ἀγριεμένος Διοικητὴς ζητοῦσε ἐξηγήσεις
(Δὲν ἤξερε τὸν Ἑλιοτ κι ἀπὸ τὸν Ἑλυάρ οὔτε ἓνα στίχο 110
Μοίραρχος τῆς ρουτίνας χωρὶς οὔτε κἀν ἀστυνομικὲς ἀνησυχίες)
Κι ἔβλεπε παντοῦ τὸ ἐπιλήψιμον
Κι ἓνας παράταιρος ἀρραβόνας θὰ ξέφταγε στὴ στιγμή

Καὶ εἶπες μὲ φωνή
Γεμάτη λυρισμὸ καὶ στόμφο
«Πῶς φέρεσθε μὲ τέτοιο τρόπο
Σεῖς
Σὲ μένα
Μιὰ
Κοντέσσα;» 120

Παράξενα ὁ χαφιῆς μαλάκωσε
Ρίχτηκαν οἱ τιμητικὲς βολὲς στὴ μνήμη τοῦ Ροῦζβελτ
Κι ἡ «Κορινθία» σαλπάρησε ἀπαρηγόρητη
Χωρὶς ἐσένα
Ἄλλα τοῦτα γίνανε μὲ τέλειον ὑπολογισμὸ
Ψυχρὰ προμελετημένα
Κι ἐσὺ ξακολουθοῦσες νὰ μιλάς γιὰ τὰ καπνὰ
Καὶ γιὰ τὸ πιθανὸ ταξίδι στὴν Ἀθήνα

Καὶ ξαφνικὰ
ἦρθε τὸ ἴδιο βράδυ κάποιος γιὸς βιομήχανου 130
Καὶ σὲ πῆγε σὲ δεκάξι ὥρες μὲ μιὰ λιμουζίνα
Ἐφυγες
Θερινὲς διακοπὲς
Ἐπικείμενα πραξικοπήματα
Αὐταπάτες
Μπερδεμένες ἀποσκευές

Τὴν ἄλλη μέρα στὸ κέντρο Βίγια Λόμπος
Ἀκούσαμε στὸ διπλάνο τραπέζι
Μιὰ νόστιμη μικρὴ ποὺ ἔπινε τζίν δίχως μεζέ
Πῶς κουβαλοῦσες στὴν Ἀθήνα δύο κάσες προκηρύξεις 140
Τοῦ ΚΚ τοῦ ΚΚ μάλιστα
Σὺ μιὰ Κοντέσσα τῆς ὁδοῦ Ἀλλατίνι
Καὶ πιὸ ἀργὰ παίρνοντας σπέσιαλ στὸ παραθαλάσσιο Ζεβεδαῖος
Ἐνας ὑπολοχαγὸς τῆς Ἐθνοφυλακῆς
—Θὰ διάβαζε πιὸ νέος Λόρκα καὶ Σεφέρη—
Μᾶς ὀρκίστηκε στ' ἀστέρια ὅχι τῆς ἐπωμίδας του
Πῶς ἂν καὶ δὲν σ' εἶχε ἐρωτευτεῖ ποτὲ (μπορεῖ;)
Πίστευε ἀπόλυτα στὴν ἀθωότητά σου

15-16 Ἰουλίου 1945
Θεσσαλονίκη

Ἐνυπόγραφοι: Κλεῖτος Κύρου/Θανάσης Φωτιάδης, μὲ στιχαρίθμηση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ [τοῦ Κ.Κ. σὲ δύο χωριστὲς δακτυλόγραφες σελίδες μετὰ τὸ ποίημα]

Τὸ ποίημα ἀπευθύνεται στὴν Καλλιόπη Στάλιου —καλλονὴ τῆς πρὸ/μετὰ κατοικητῆς ἐποχῆς μὲ δεσπόζουσα θέση στὸν μικρὸ κόσμον τῶν νεανικῶν μας χρόνων— ποὺ ἀποκαλεῖται Κοντέσσα, ὅπως ἀναφέρεται καὶ στοὺς στίχους 37, 76, 120 καὶ 142. Γράφτηκε στὶς 15-16 Ἰουλίου 1945 σὲ συνεργασία τοῦ Κλείτου Κύρου μὲ τὸν Θανάση Φωτιάδη —τὸν μετέπειτα σύζυγόν της— μέσα σ' ἓνα εὐφορο κλίμα ὑψηλῆς «πλάκας» καὶ κυκλοφόρησε στὸν φιλικὸ μας κύκλον χωρὶς ποτὲ νὰ δεῖ τὸ εὐρύτερον φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἀφορμὴ στάθηκε ἓνα πραγματικὸ περιστατικὸ στὸ λιμάνι τῆς Θεσσαλονίκης, πρὶν ἀπὸ τὸν ἀπόπλου τοῦ ἀ/π «Κορινθία» στὶς ἀρχὲς Ἰουλίου, ὅταν στὸν ἔλεγχον τῶν ἐπιβατῶν βρέθηκαν κάποια ὀργανωτικὰ ἔγγραφα τῆς ΕΠΟΝ ποὺ εἶχε ἐπάνω της ἡ Στάλιου γιὰ νὰ τὰ μεταφέρει στὴν Ἀθήνα.

Διευκρινίζεται ὅτι ἡ παρέλαση τόσων ξενόφερτων τίτλων κέντρων διασκέδασης καὶ μὲν σὲ μιὰ πόλιν ποὺ μόλις ἔβγαινε ἀπὸ τὶς περιπέτειες ἑνὸς τρομαχτικοῦ πολέμου ἐπιδιώχθηκε γιὰ λόγους καθαρὰ αἰσθητικούς: γιὰ νὰ ἐπιδειχθεῖ ἓνα κοσμοπολίτικο σκηνικόν.

- στ. 16 ἔνας ψηλὸς κλπ.: ὁ Μανώλης Ἀναγνωστάκης.
στ. 22 Θρακιώτης: καὶ (φιλολογικὸ) ψευδώνυμον τοῦ Ἡλία Γαργάλα, ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴν Θράκην.
στ. 32 Ὁμιλιάντα: ἐφημερίδα τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κομμουνιστικῆς Νεολαίας.
στ. 35 τῆς φωνῆς σου κλπ.: ἀναφορὰ σὲ μιὰ ὁμιλίαν τῆς Στάλιου σὲ πολιτικὴ συγκέντρωση στὴν Καλάμαρια.
στ. 39 «Κορινθία»: τὸ μόνον ἀτμόπλοιο ποὺ ἐκτελοῦσε τότε τὴν γραμμὴ Πειραιᾶ-Θεσσαλονίκης-Καβάλας. Ἀργότερα προστέθηκε ἡ «Χειμάρρα». Ὑπενθυμίζεται πὼς ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία θ' ἀργοῦσε ἀκόμη ν' ἀποκατασταθεῖ.
στ. 52 Φλούτρα: στ' ἄλβανικά, πεταλούδα. Ἀλβανὴ παρτιζάνα ποὺ συνάντησε ὁ Φωτιάδης στὸ συνέδριον τῶν Βαλκανικῶν Νεολαίων τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1945.
στ. 64 ὠραία ξαδέλφη: ἡ Ἰσμήνη Γρηγοριάδου, ξαδέλφη τῆς Στάλιου.
στ. [67] γιὸς φαρμακοποιοῦ: ὁ Ἀλέξης Φασιανός, ποὺ πέθανε τὸν ἐπόμενον χρόνον.
στ. 69 καλὴ φίλη: ἡ Τζέλη Βαβυλοπούλου (σήμερα Χαριτωνίδου), ποὺ τὶς μέρες ἐκεῖνες βρισκόταν στὴν Ἔδεσσα.
στ. 72 Νικήτας Βενέρης: ἓνα ψευδώνυμον τοῦ Θανάση Φωτιάδη.
στ. 101 Κελευστὴς Ναυτικοῦ: ὁ Μανώλης Γιάκος.

- στ. 130 γιὸς βιομήχανου: ὁ Γεώργιος Γαβριήλογλου.
στ. 131 σὲ δεκάξι ὥρες: γιὰ τὰ μέτρα τῆς ἐποχῆς καὶ τὶς τότε συνθῆκες τοῦ δρόμου, ὁ χρόνος θεωροῦνταν ρεκόρ.
στ. 113 ἄρραβώνας θὰ ξέφταγε: συνεπιβάτιδα τῆς Στάλιου ἦταν κάποια κοπέλα ἄρραβωνιασμένη μ' ἓνα ὑπολοχαγὸ ποὺ ταξίδευε κι ἐκεῖνος γιὰ τὴν Ἀθήνα. Τὰ ἔφερε, ὅμως, ὁ διάολος καὶ ἡ ἔρευνα ποὺ ἔγινε στὶς ἀποσκευὲς τῆς Στάλιου ἐπεκτάθηκε καὶ στὴς συνεπιβάτιδας, ποὺ σὰν ΕΠΟΝίτισσα ποὺ ἦταν βρέθηκαν ἐπάνω της παράνομος τύπος καὶ προκηρῦξεις. Φωνὲς ὁ ἄρραβωνιστικὸς της ὁ ἀξιοματικὸς καὶ ἀπειλὲς γιὰ διάλυση ἄρραβώνα κι ὕστερα βαθιὰ σιγή.

ΣΤΙΓΜΗ

Ξέρω

αυτή τη στιγμή
οί νέγροι του Χάρλεμ θα σφαδάζουν στα σαξόφωνα
οί μαύροι της Κεντρίας Αφρικής θα έκλιπαρούν τον έρχομό των
βροχών

οί πόρνες στα όμιγλιασμένα σοκάκια του Σόχο
θα άγαναχτούν και θα φτύνουν την όργή τους στον τοίχο
οί μαθήτριες θα σχολάν με τις κατάμαυρες ποδιές
και τα μανίκια τα σχισμένα ως τον άγκώνα
οί νέοι με τ' άνοιχτά πουκάμισα στα φαρδιά τους στήθια
θα ρίχνουν κόκκινο μαντίλι στο λαιμό
και θα στενάζουν: Σουραμπάγια

Όμως

το κορίτσι που μάς άφιόνιζε πέντε χρόνους
κι άσκήτευε τ' άπειρο άκόμα κορμί μας
με κείνο τ' άνεξήγητο χαμόγελο
290 χιλιομέτρα μακριά μας
εύθεία γραμμή
τώρα το τί να γίνεται
αυτό
δέν το ξέρω.

(17 Γενάρη και 5 Μάρτη 1946)

Άνυπόγραφο, γραμμένο μονοτονικά με άπλοποιημένη όρθογραφία (πβ. τή ση-
μείωση στο ποίημα «Τραγούδι ήρωικό για τους Ίντονήσιους») στη σ. 16). Το
ποίημα φέρει ιδióχειρες διορθώσεις, διαγραφές και προσθήκες του ποιητή με
μελάνι και σε πολυτονικό: οί στίχοι 5-6 και ή λέξη το στον 7ο στίχο της β'
στροφής έχουν προστεθεί, ενώ οί χρονολογίες στο τέλος του ποιήματος έχουν
διαγραφεί. Σουραμπάγια: βλ. σ. 16 σημ.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Ό Κλεϊτος Κύρου (1921-2006) άσκησε κατά τή διάρκεια τής ζωής του
δύο κυρίως τέχνες, τήν ποίηση και τή μετάφραση. Έγραψε κριτική
κινηματογράφου, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κρα-
τικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, πειραματίστηκε με το κολάζ και
φωτογράφησε με πάθος. Το 1988 τιμήθηκε για τή συλλογή του *Τά
πουλιά και ή άφύπνιση* με το Β' Κρατικό Λογοτεχνικό Βραβείο Ποί-
ησης, το όποιο άποποιήθηκε. Η Άκαδημία Άθηνών του άπένευμε το
2005 το βραβείο Ούράνη για το σύνολο του ποιητικού του έργου.

Πρωτοεμφανίστηκε στα γράμματα το 1944 στο περιοδικό *Ξεκί-
νημα* με τή μετάφραση του άποσπάσματος «Ψυχή φεβγάτη» από το
Μοιρολόι για τον Ίγνάτιο Σάντσεθ Μεχίας του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρ-
κα.¹ Ένα χρόνο μετά εκδόθηκε το πρώτο του βιβλίο, ή άνθολογία *Νέοι
Άγγλοι ποιητές*, με μεταφράσεις άγγλόφωνων ποιητών. Το 1948, σε
συνεργασία με τον Μανόλη Άναγνωστάκη, μετέφρασαν το έργο του
Λόρκα *Δύο ώδες, Ώδη στον Salvador Dali. Ώδη στον Walt Whitman*.
Παράλληλα όμως ό Κύρου έγραφε ποιήματα, κάποια από τα όποια δη-
μοσίευσε σε περιοδικά τής εποχής. Η πρώτη του ποιητική συλλογή με
τίτλο *Άναζήτηση. Άναμνήσεις μάς άμφίβολης εποχής* τυπώθηκε το
1949 και περιλάμβανε ποιήματα που γράφτηκαν τήν περίοδο 1942-1946.

Άπό τήν ίδια περίοδο προέρχονται τα έφτά ποιήματα τής άνά
χείρας έκδοσης, τήν όποία, μαζί με τή Μαργαρίτα Καλαφάτη, σκεφτό-
μασταν από καιρό. Η συμπλήρωση δέκα χρόνων από το θάνατο του
Κύρου έδωσε τήν άφορμή και ό Διονύσης Καψάλης, διευθυντής του
ΜΙΕΤ, άνταποκρίθηκε με χαρά στο αίτημά μας. Πρόκειται για έξι ά-
νέκδοτα ποιήματα, εκ των όποίων ή «Άντικατασκοπεία Λιμένος» γρά-
φτηκε από κοινού με τον Θανάση Φωτιάδη, στενό φίλο του Κύρου,
ποιητή, πεζογράφο και λαογράφο, και για ένα άθησαύριστο, το ποίημα

1. *Ξεκίνημα* 9-10 (Άύγ.-Σεπτ. 1944).

«Πρόσκληση», που δημοσιεύτηκε μόνο στο δυσεύρετο σήμερα περιοδικό *Φοιτητής*.²

Τὰ ποιήματα αὐτὰ ἐντοπίστηκαν στὸ ἀρχεῖο τοῦ Κλείτου Κύρου, τὸ ὁποῖο βρίσκεται στὸ Ἑλληνικὸ Λογοτεχνικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπεζῆς στὴ Θεσσαλονίκη. Συγκριμένα ἐντοπίστηκαν μαζί με ἄλλα ἀνέκδοτα ἢ δημοσιευμένα μόνο σὲ περιοδικὰ ποιήματα τοῦ Κύρου τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 2010 κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ταξινομήσεως καὶ τῆς περιγραφῆς τοῦ ἀρχείου ἀπὸ τὸν γράφοντα. Τὰ ἀνέκδοτα εἶναι κυρίως ποιήματα τῆς πρώτης νιότης, ἐνῶ τὰ δημοσιευμένα μόνο σὲ περιοδικὰ προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὰ στερνὰ τοῦ Κύρου καὶ ἔπονται τῆς συγκεντρωτικῆς ἐκδόσεως τῶν ποιημάτων του με τίτλο *Ἐν ὄλω. Συγκομιδὴ 1943–1997* (Ἀθήνα, Ἄγρα, 1997, ἀνατύπωση 2006). Γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τῶν ποιημάτων ἐλέγχθησαν οἱ ποιητικὲς συλλογές τοῦ Κύρου, ἡ συγκεντρωτικὴ ἐκδόσις καὶ ἡ ἀναλυτικὸτάτη καὶ πολὺ χρήσιμη βιβλιογραφία του, τὴν ὁποία εἶχε συντάξει ὁ ἴδιος καὶ βρέθηκε στὸ ἀρχεῖο του.

Τὸ ἀρχεῖο ἦταν σὲ μεγάλο βαθμὸ ταξινομημένο ἀπὸ τὸν ἴδιο. Περιεῖχε ἐνότητα μετὰ σχεδιάσματα, διαδοχικὲς καὶ τελικὲς γραφές τῶν ποιημάτων του, τοποθετημένα ἀνὰ ποιητικὴ ἐνότητα (σήμερα φάκελος 1). Ἀκόμη, ἐνότητα πού περιεῖχε κυρίως δακτυλόγραφα ποιήματα, σχεδὸν τὸ σύνολο τοῦ δημοσιευμένου του ἔργου, χωρὶς ἢ με ἐλάχιστες διορθώσεις, τοποθετημένα σὲ χρονολογικὴ σειρὰ (σήμερα φάκελος 2, ὅπου βρέθηκαν τὰ ἑπτὰ ποιήματα πού παρουσιάζονται ἐδῶ).

Τὰ ἑπτὰ αὐτὰ ποιήματα εἶναι δοκιμές. Βηματισμοί. Ἀποτελοῦν τεκμήρια μιᾶς πυκνῆς σὲ γεγονότα ἐποχῆς καὶ ταυτόχρονα πρώτες ἀπόπειρες ἐνός ἀπὸ τοὺς σημαντικοὺς ποιητὲς τῆς πρώτης μεταπολεμικῆς ποιητικῆς γενιάς. Γραμμένα ἀπὸ τὸ 1943 ἕως τὸ 1946, διακρίνονται τόσο γιὰ ἓνα διάχυτο λυρισμὸ τῆς νιότης καὶ τῆς ἐποχῆς ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα πού τὰ διατρέχει. Ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, ἡ Ἀντίσταση, ἡ ἐξέγερση στὴν Ἰνδονησία καὶ οἱ μετακατοχικὲς διώξεις συμπλέκονται μετὰ νεανικοὺς ἔρωτες καὶ ἐλπίδες, λογοτεχνικὲς ἀνησυχίες. Ἐξαίρεση ἢ «Παραοῦ», ἓνα γύμνασμα μετὰ ἐξωτικὸ θέμα σὲ

2. *Φοιτητής* 4 (Ἰούν. 1945). Δημοσιεύτηκε μετὰ τὸ ψευδώνυμο τοῦ Κύρου Ἀλέκος Φωκάς καὶ πρόκειται γιὰ τὸ δεύτερο δημοσιευμένο ποίημά του. Τὸ πρῶτο, μετὰ τὸν τίτλο «Προσμονή», δημοσιεύτηκε στὸ ἴδιο περιοδικὸ στὸ φύλλο 3 (Μάιος 1945). Ὁ *Φοιτητής* ὑπῆρξε βραχύβιο ἀριστερὸ νεανικὸ περιοδικὸ πού ἐκδόθηκε στὴ Θεσσαλονίκη τὸ 1945.

ὁμοιοκατάληκτο στίχο, ἀλλὰ καὶ ἡ «Ἀντικατασκοπεῖα Λιμένος» ὄχι τόσο γιὰ τὴ θεματικὴ της ὅσο γιὰ τὸ μέγεθός της καὶ τὴ σαρκαστικὴ της διάθεση.³ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὴ Φιλίω Κύρου, σύζυγο τοῦ Κλείτου Κύρου, γιὰ τὴ μακρόχρονη ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἄδεια δημοσίευσής. Εὐχαριστοῦμε ἀκόμη τὸν Χρῆστο Φωτιάδη πού συναίνεσε μετὰ χαρὰ στὴ δημοσίευσή τοῦ ποιήματος πού συνυπέγραψε ὁ πατέρας του.

Τὰ ποιήματα, μετὰ ἐξαίρεση τὴν «Ἀντικατασκοπεῖα Λιμένος», βρέθηκαν σὲ δακτυλόγραφη τελικὴ μορφή. Ἡ «Ἀντικατασκοπεῖα Λιμένος» βρέθηκε σὲ τρεῖς διαδοχικὲς γραφές, μία πρώτη χειρόγραφη καὶ δύο κατοπινὲς δακτυλόγραφες μετὰ ἐλάχιστες ἐπεμβάσεις στὴν ὀρθογραφία καὶ στὴ στίξη. Ἐδῶ δημοσιεύουμε τὴν τελευταία ἐκδόχῃ, ἡ ὁποία συνοδεύεται ἀπὸ σημειώσεις. Κατὰ τὴ μεταγραφή τῶν ποιημάτων ἐνσωματώθηκαν, ὅπου ὑπῆρχαν, οἱ χειρόγραφες διορθώσεις τοῦ Κύρου. Ὁ Κύρου στὰ ποιήματα αὐτὰ χρησιμοποιοῦ πολυτονικὸ, μετὰ ἐξαίρεση τὰ ποιήματα «Τραγοῦδι ἡρωικὸ γιὰ τοὺς Ἰντονήσιους» καὶ «Στιγμὴ», πού εἶναι γραμμένα μονοτονικά (μετὰ τὶς χειρόγραφες διορθώσεις ὅμως τῆς «Στιγμῆς») νὰ γίνονται σὲ πολυτονικό). Χρησιμοποιοῦ ἀκόμη ὀρισμένους τύπους ἀπλοποιημένης ὀρθογραφίας πού δοκιμάστηκαν τὴν περίοδο ἐκείνη (π.χ. *ἀφτὴ* ἀντὶ *αὐτῆ*, *φύλο* ἀντὶ *φύλλο*) ἀλλὰ ὄχι πάντα μετὰ συνοχή. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτούς, καὶ μετὰ τὴν εὐγενικὴ φροντίδα τῆς ἐπιμελήτριας τῆς ἐκδόσεως Κωστούλας Σικλαβενίτη, προκρίθηκε ἡ διατήρησις τοῦ πολυτονικοῦ καὶ μικρὲς ἐκσυγχρονιστικὲς ἐπεμβάσεις στὴν ὀρθογραφία.

Δὲν βρήκαμε στὸ ἀρχεῖο ἢ στὰ δημοσιευμένα γραπτὰ τοῦ Κύρου κάποια μνεῖα τῶν ποιημάτων αὐτῶν. Ὁ Κύρου κράτησε ὅμως τὴν τελικὴ μορφή τους μαζί μετὰ τὸ σύνολο τῆς ποιητικῆς του δουλειᾶς. Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ θεωρήσουμε ὅτι θέλησε νὰ ὑποσημειώσῃ διακριτικὰ τὴν ὑπαρξή τους.

Γιῶργος Κουμαρίδης
Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2016

3. Τὸ ποίημα εἶναι ἀφιερωμένο στὴν Καλλιόπη (Πιπίτσα) Στάλιου, μετέπειτα γυναῖκα τοῦ Φωτιάδη. Πρόκειται οὐσιαστικὰ γιὰ μιὰ ἑμμετρὴ ἀνθρωπογεωγραφία τῆς παρέας τοῦ Κύρου καὶ τοῦ Φωτιάδη στὴ Θεσσαλονίκη τοῦ 1945. Βλ. σχετικὰ Κλείτος Κύρου, *Ὀπισθοδρομήσεις. Ἀναδρομὴ ζωῆς*, Ἄγρα, Ἀθήνα 2001, σ. 81–115.

ΤΑ ΕΠΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ ΚΥΡΟΥ, ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΟΓΡΑΦΑ
ΠΟΥ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΛΕΙΤΟΥ
ΚΥΡΟΥ ΣΤΟ ΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΙΕΤ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑ
ΛΟΝΙΚΗ, ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΤΥ
ΠΩΘΗΚΑΝ ΣΤΟ «ΑΝΑΓΡΑΜΜΑ» ΣΕ 350
ΑΝΤΙΤΥΠΑ, ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΚΩΣΤΟΥ
ΛΑΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ, ΩΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥ
ΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ «ΚΛΕΙΤΟΣ ΚΥ
ΡΟΥ. ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟΥΣΙΑΣ» ΠΟΥ ΟΡ
ΓΑΝΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙ
ΚΗΣ, ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙ
ΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ
Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ

ISBN 978-960-250-662-2